

Deloitte.

Financial Services Industry

Zaměřeno na leasing

Deloitte Česká republika

2008

Audit. Daně. Poradenské služby. Finanční poradenství.

Společnost Deloitte zaujímá v bankovním a leasingovém sektoru významné postavení. Poskytuje účetní a auditorské, daňové, právní, konzultační a finanční poradenské služby. Česká pobočka asistuje mnoha z největších společností, veřejných institucí a úspěšně a rychle se rozvíjejícím firmám. Náš tým, s více než 650 zaměstnanci, působí po celé republice a má kanceláře v Praze, Brně, Olomouci a Ostravě. Naši odborníci zajišťují jednotný postup a poskytují služby více než polovině společností Czech 2007. Naše česká pobočka je součástí regionální firmy Deloitte ve střední Evropě a mezinárodní organizace Deloitte Touche Tohmatsu.

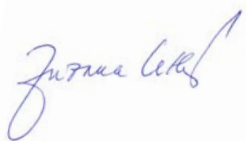
Vážení a milí,

dovolte mi přivítat Vás u vydání naší nové klientské publikace z oblasti finančních služeb společnosti Deloitte zaměřené na leasing v České republice.

Tato publikace je sestavena z článků, které byly vyhotoveny našimi předními specialisty a které se objevily v několika vydání časopisu Auditor a týdenících Euro a Ekonom. Uvedené články popisují různé způsoby účtování leasingu, rozdily ve vykazování podle českých a mezinárodních účetních standardů, obsahují informace o novinkách a připravovaných změnách v souvisejících daňových zákonech, ošetření daňových pohledávek a další užitečné informace, se kterými se mohou naši klienti setkat.

V případě Vašeho zájmu o služby naší společnosti Deloitte, neváhejte prosím zkontaktovat mě nebo některého z našich leasingových expertů, uvedených na konci této publikace. Více informací můžete najít také na našich internetových stránkách www.deloitte.cz.

Pevně věříme, že Vás naše nová publikace zaujme.

Zuzana Letková
Deloitte Partner

Obsah

Účtování o leasingu podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví	6
Čekají nás změny v účtování leasingu podle IFRS?	13
Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň - nájemce	15
Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň – poskytovatel leasingu	23
Leasing po reformě - novela zákona o daních z příjmů	30
Daňové ošetření pohledávek za dlužníky v konkurzu	32
Leasing po reformě - novela zákona o DPH	36

Účtování o leasingu podle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví

Článek vyšel v časopise *Auditor*
Autor článku: David Batal a Marie Kučerová

Úvod

V současnosti připravuje řada společností finanční výkazy v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS). Při převodu účetnictví vedeného podle české účetní legislativy na IFRS je potřeba připravit řadu úprav. Jednou z nejvýznamnějších z pravidla bývá úprava finančního leasingu. V oblasti leasingu můžeme identifikovat významný rozdíl oproti naší účetní legislativě. Jaké jsou tedy pravidla účtování o leasingu podle IFRS? Jaký je rozdíl oproti naší úpravě a které řešení dává přesnější obraz finanční situace společnosti?

Leasing podle IFRS

Oblast leasingu v rámci IFRS upravuje standard IAS 17 - Leasingy. Standard obsahuje kritéria pro klasifikaci leasingu na operativní a finanční, upravuje účtování u nájemce a pronajímatele, upravuje účtování zpětného leasingu a uvádí údaje, které mají být uvedeny v účetní závěrce.

Standard rozděluje leasing na operativní a finanční. Tyto druhy leasingu mají rozdílné účetní řešení. V další části se proto zaměříme na tyto druhy.

Kritéria pro operativní a finanční leasing

Pro každou leasingovou smlouvu je třeba stanovit, zda se jedná o operativní nebo finanční leasing. Jednou z hlavních zásad IFRS je nadřazenost ekonomické podstaty nad právní. Leasingy jsou tedy klasifikovány bez ohledu na jejich právní formu. Přestože je na smlouvě napsáno operativní leasing, může se pro potřeby IFRS jednat o leasing finanční. Definice dle standardu je následující:

Leasing je klasifikován jako finanční, jestliže se převádějí všechna podstatná rizika a odměny vyplývající z vlastnictví daného aktiva. Všechny ostatní leasingy jsou klasifikovány jako operativní leasing.

Jako příklady podstatných rizik můžeme uvést:

- Nevytíženost kapacity majetku a s tím související ztráty
- Technologická zastaralost majetku
- Nejistota stability příjmů v závislosti na ekonomických podmínkách

Jako příklady odměn můžeme uvést:

- Očekávání ziskového provozu v průběhu životnosti majetku
- Zisk z růstu hodnoty majetku, případně zisk při prodeji majetku

Na základě definice uvádí standard indikátory, podle kterých lze při klasifikaci postupovat. Jako indikátory finančního leasingu jsou udávány:

- Převod majetku na nájemce po skončení leasingu
- Pronájem na podstatnou část ekonomické životnosti majetku
- Na začátku leasingu se současná hodnota leasingových splátek blíží reálné hodnotě majetku
- Majetek speciální povahy, který by nemohl užívat jiný nájemce
- Výhodná opce na nákup majetku po ukončení leasingu sjednaná na počátku leasingu

Obecně můžeme říci, že finanční leasing představuje transakci, jejíž podstata je financování (poskytnutí úvěru). Naopak podstatou operativního leasingu je spíše zapůjčení majetku.

Klasifikace leasingu je značně subjektivní záležitostí. I při využití uvedených indikátorů může být klasifikace nejasná. IFRS neuvádí žádná měřitelná kritéria na rozdíl od ostatních účetních standardů. Například US GAAP udává přesný poměr pořizovací ceny a současné hodnoty leasingových splátek, který dělí leasing na finanční a operativní.

Specificky je třeba zmínit leasing pozemků a nemovitostí, které standard upravuje detailněji. Obecně by měl být leasing rozdělen na leasing pozemku a nemovitosti. Leasing pozemku by měl být klasifikován jako operativní, kromě zvláštních případů (zejména převod pozemku na nájemce po ukončení smlouvy).

Finanční leasing

Jak již bylo uvedeno jednou z hlavních zásad IFRS je nadřazenost ekonomické podstaty nad právní. Dle této zásady je pohlíženo na finanční leasing. Finanční leasing je chápán jako poskytnutí úvěru, související majetek představuje pouze zajištění a není vykázán v rozvaze pronajímatele, který ve svém účetnictví eviduje pouze poskytnutý úvěr. Ve výkazu zisku a ztráty je obsažen úrokový výnos z úvěru. Naopak nájemce účtuje o najatém majetku v rozvaze a o závazku plynoucího z přijatého úvěru. Ve výkazu zisku a ztráty je obsažen úrokový náklad z přijatého úvěru. Podívejme se detailně na postup účtování u nájemců a pronajímatelů.

Finanční leasing – nájemce

Základní účtování u nájemce je následující:

- Najatý majetek je vykázán jako aktivum, závazek z titulu leasingu vykázán v závazcích. Aktivum i závazek jsou vykázány v nižší ze současné hodnoty leasingových splátek a reálné hodnoty aktiva. Ve většině případů se bude jednat o pořizovací cenu předmětu leasingu.
- Majetek je nájemcem odepisován stejně jako ostatní vlastní aktiva.
- Leasingová splátka je rozdělena na finanční náklad (úrok), který je účtován do výkazu zisku a ztráty, a splátku, která snižuje nesplacený závazek.

Celé účtování si můžeme předvést na jednoduchém příkladu:

Pořizovací cena majetku	150
Záloha na leasingové splátky	20
Splátka	20
Prodejní cena po skončení leasingu	30
Doba životnosti majetku	10
Počet splátek	8

Smlouva začíná na začátku prvního období (období 0), kdy dojde k úhradě zálohy. V našem příkladu předpokládáme úhradu dalších splátek na konci období. Prodejní cena po skončení leasingu představuje pro potřeby IFRS poslední splátku. Závazek na počátku smlouvy bude snížen o zálohu na leasingové splátky.

Z výše uvedených podmínek vyplývá, že úroková míra leasingu je 8,21% (úroková míra dána peněžními toky z leasingu). Tuto míru můžeme zjistit z leasingové smlouvy, pokud ji obsahuje, případně ji můžeme spočítat z peněžních toků spojených s leasingem (např. pomocí softwaru Excel, funkce IRR). Budeme postupovat tak, že si připravíme přehled peněžních toků po obdobích. V našem případě:

Období	Peněžní tok	Poznámka
0	130	Pořízení majetku za 150, sníženo o zálohu na leasingové splátky 20, financovaná hodnota je tedy 130
1	-20	Běžná splátka na konci období
2	-20	Běžná splátka na konci období
3	-20	Běžná splátka na konci období
4	-20	Běžná splátka na konci období
5	-20	Běžná splátka na konci období
6	-20	Běžná splátka na konci období
7	-20	Běžná splátka na konci období
8	-50	Běžná splátka na konci období 20 a odkup majetku na konci smlouvy 30

Pokud na tyto peněžní toky aplikujeme výpočet vnitřního výnosového procenta (IRR), dostaneme úrok 8,21%. Pokud je finanční leasing pouze výjimečnou transakcí, je možno využít např. Excel. V případě, že by objem těchto transakcí byl významný, bude společnost určitě zvažovat využití systémového řešení.

Transakce pak bude v účetnictví společnosti zachycena následovně:

Období	Majetek (zůstatková hodnota)	Odpis	Splátka			Závazek z leasingu
	Rozvaha	Výsledovka	Splátka celkem	Úrok (náklad) Výsledovka	Splátka závazku	Rozvaha
0	150	0	20	0	20	130
1	135	15	20	11	9	121
2	120	15	20	10	10	111
3	105	15	20	9	11	100
4	90	15	20	8	12	88
5	75	15	20	7	13	75
6	60	15	20	6	14	61
7	45	15	20	5	15	46
8	30	15	50	4	46	0
9	15	15	0	0	0	0
10	0	15	0	0	0	0

Úrok v jednotlivých obdobích zjistíme tak, že vynásobíme zůstatek závazku z leasingu (v našem případě se jedná o zůstatek na konci předcházejícího období) vypočtenou úrokovou mírou. Protože jsme úrokovou míru vypočetly přímo z podmínek leasingové smlouvy, dostaneme na konci nulový zůstatek leasingového závazku.

Z výše uvedeného příkladu je zřejmé, že náklady na leasing nejsou lineárně rozvrženy po dobu trvání leasingu, ale vycházejí z doby životnosti použitého majetku a úrokového nákladu na přijaté financování.

Finanční leasing – pronajímatel

Základní účtování u pronajímatele je následující:

- Aktiva držená v rámci finančního leasingu jsou vykázána formou pohledávky ve výši čisté investice do leasingu.
- Výnosy představují finanční úrok z poskytnutého financování. Je použit model konstantní periodické úrokové míry návratnosti čisté nesplicené investice.

Pronajímatel neúčtuje o majetku ani odpisech. Přijaté splátky opět rozděljuje na finanční část (úrok) a splátku pohledávky.

Celé účtování si předvedeme na jednoduchém příkladu odpovídajícímu finančnímu leasingu z předcházející části:

Požizovací cena majetku	150
Záloha na leasingové splátky	20
Splátka	20
Prodejní cena po skončení leasingu	30
Počet splátek	8

V našem příkladu předpokládáme úhradu splátek na konci období. Prodejní cena po skončení leasingu představuje pro potřeby IFRS poslední splátku. Pohledávka na počátku smlouvy bude snížena o zálohu na leasingové splátky.

Stejně jako v předcházejícím příkladu nám vyjde, že úroková míra leasingu je 8,21%. Tuto míru by měl mít pronajímatel k dispozici, případně ji opět můžeme spočítat z peněžních toků spojených s leasingem. Jedná se o období situace u nájemce, pouze nám úrok bude představovat výnos.

Transakce pak bude v účetnictví společnosti zachycena následovně:

Období	Splátka			Pohledávka z leasingu
	Splátka celkem	Úrok (náklad) Výsledovka	Splátka závazku	Rozvaha
0	20	0	20	130
1	20	11	9	121
2	20	10	10	111
3	20	9	11	100
4	20	8	12	88
5	20	7	13	75
6	20	6	14	61
7	20	5	15	46
8	50	4	46	0
9	0	0	0	0
10	0	0	0	0

Úrok v jednotlivých obdobích zjistíme tak, že vynásobíme zůstatek pohledávky z leasingu (v našem případě se jedná o zůstatek na konci předcházejícího období) vypočtenou úrokovou mírou. Protože jsme úrokovou míru vypočetly přímo z podmínek leasingové smlouvy, dostaneme na konci nulový zůstatek leasingového pohledávky.

Z výše uvedeného příkladu je zřejmé, že výnosy z leasingu nejsou lineárně rozvrženy po dobu trvání leasingu, ale vycházejí z úrokového nákladu na poskytnuté financování.

Při účtování u pronajímatele je třeba věnovat zvýšenou pozornost čisté investici do leasingu, která představuje počáteční zůstatek leasingové pohledávky. Tato pohledávka by měla obsahovat, kromě zálohy na leasingové splátky a akontaci, všechny přímo přiřaditelné náklady (např. provize prodejčům za uzavření smlouvy) a výnosy (např. poplatek za uzavření smlouvy). Výnosy budou pohledávku zvyšovat, náklady pohledávku sníží. Při výpočtu úrokové míry je potřeba tedy tyto náklady a výnosy zohlednit. Prakticky tak dojde k časovému rozlišení těchto položek po dobu trvání leasingové smlouvy metodou konstantní periodické míry návratnosti (stanou se prakticky součástí úrokového výnosu z leasingu).

Finanční leasing – srovnání s českou účetní legislativou

Z výše uvedeného je zřejmé, že postup účtování podle IFRS a českých standardů je velmi odlišný. Dochází k významné změně struktury finančních výkazů a hospodářského výsledku. Bude tak ovlivněna řada finančních ukazatelů, výsledek se může zásadně lišit.

U nájemce jsou aktiva společnosti navýšena o majetek najatý formou finančního leasingu, závazky obsahují závazek z titulu přijatého financování. Společnost účtuje o odpisech majetku a náklady nemají lineární průběh.

U pronajímatele není vykázána majetek poskytnutý na finanční leasing, ale je nahrazen leasingovou pohledávkou. Ani v tomto případě nejsou výnosy lineární, ale odrážejí úrokovou povahu výnosů z leasingů.

Můžeme si tedy položit otázku, které řešení dává věrnější obraz reálné situace společnosti. Podle mého názoru řešení IFRS lépe odpovídá skutečnosti. Zejména průběh nákladů a výnosů zohledňuje reálnou situaci tak, jaká je její skutečná podstata. K řešení finančního leasingu podobnému jako IFRS již přistoupila většina účetních standardů používaných po celém světě.

Náš názor můžeme podpořit jednoduchým příkladem. Vyjdeme z příkladu z předcházející části u pronajímatele. Kromě výnosů z leasingu do příkladu zahrneme i náklady pronajímatele na finanční leasing – pro zjednodušení použijeme pouze náklady na financování, které budou nejvýznamnější položkou:

Pořizovací cena majetku	150
Záloha na leasingové splátky	20
Splátka	20
Prodejní cena po skončení leasingu	30
Počet splátek	8
Úrokový náklad na financování	4%
Úrok z leasingové smlouvy	8,21%

Transakce pak bude v účetnictví pronajímatele podle IFRS zachycena následovně:

Období	Splátka			Pohledávka z leasingu	Úvěr	Úrok (náklad)	Zisk IFRS
	Splátka celkem	Úrok (výnos) výsledovka	Splátka pohledávky	Rozvaha	Rozvaha	Výsledovka	Výsledovka
0	20	0	20	130	130	0	0,0
1	20	11	9	121	116	5	5,5
2	20	10	10	111	102	5	5,3
3	20	9	11	100	87	4	5,1
4	20	8	12	88	72	4	4,8
5	20	7	13	75	56	3	4,5
6	20	6	14	61	39	2	4,2
7	20	5	15	46	22	2	3,7
8	50	4	46	0	0	1	3,3
							36

Podle české účetní legislativy bude zachycení následující:

Období	Splátka (včetně první časově rozlišené zálohy a prodejní ceny při vyřazení)	Majetek (zůstatková hodnota)	Odpis (včetně zůstatkové ceny při vyřazení)	Úvěr	Úrok (náklad)	Zisk CAS
	Výsledovka	Rozvaha	Výsledovka	Rozvaha	Výsledovka	Výsledovka
0	0	150	0	130	0	0,0
1	22,5	135	15	116	5	2,3
2	22,5	120	15	102	5	2,9
3	22,5	105	15	87	4	3,5
4	22,5	90	15	72	4	4,1
5	22,5	75	15	56	3	4,8
6	22,5	60	15	39	2	5,5
7	22,5	45	15	22	2	6,2
8	52,5	0	45	0	1	7,0
						36

Při srovnání výsledků podle české účetní legislativy a IFRS je samozřejmé, že celkový zisk se rovná, protože se jedná o stejnou transakci. Značně rozdílný je však průběh realizace zisku v čase. Podle české účetní legislativy zisk roste po dobu smlouvy a svého vrcholu dosahuje až na jejím konci. Naproti tomu zisk podle IFRS je největší na počátku smlouvy a postupně klesá v jejím průběhu. Tento pokles odpovídá snižujícímu se majetku z leasingu a tím i snižování otevřeného rizika pro společnost.

Přístup k finančnímu leasingu v české účetní legislativě tak vede k paradoxním situacím u poskytovatelů leasingu – začínající a rostoucí leasingová společnost vykazuje velmi malý zisk nebo dokonce ztrátu, společnost, která ukončí činnost a poskytnuté leasingové smlouvy pouze dobíhají, začne vykazovat vysoké zisky.

Operativní leasing

Účtování operativního leasingu podle IFRS je velmi obdobné úpravě podle české účetní legislativy. Z tohoto titulu by tedy mezi závěrkami neměli vzniknout zásadní rozdíly. Hlavním důvodem úprav bude spíše klasifikace operativního leasingu na leasing finanční v souladu s kritérii IFRS.

Operativní leasing – nájemce

Leasingové platby nájemce se vykazují jako náklad ve výsledovce rovnoměrně po dobu leasingu, pokud neexistuje jiná systematická základna, která by lépe odrážela rozložení přínosů uživatele.

Operativní leasing – pronajímatel

Pronajímatel vykazuje v rozvaze aktiva, která jsou předmětem operativního leasingu. Výnosy z operativního leasingu jsou vykazovány rovnoměrně po dobu trvání leasingu, pokud neexistuje jiná systematická základna, která by lépe odrážela rozložení přínosů pronajatého aktiva.

Pronajímatel musí rozdělit výchozí přímé náklady (např. provize prodejcům) rovnoměrně po dobu trvání leasingu.

Zpětný leasing

IAS 17 upravuje postup při účtování o zpětném leasingu. Základem je opět posouzení, zda se jedná o operativní nebo finanční leasing. Účtování se pak řídí obdobnými pravidly jako jsme si již vysvětlili výše.

Je potřeba však posoudit prodejní/nákupní cenu majetku, který bude následně předmětem zpětného leasingu. V případě, že cena není tržní, je třeba posoudit výši splátek zpětného leasingu. Může se totiž stát, že rozdíl v kupní ceně oproti tržní ceně, je následně zohledněn v leasingových splátkách. Standard pro tyto případy uvádí detailní pravidla jak postupovat, zejména v oblasti realizace nákladů a výnosů.

Čekají nás změny v účtování leasingu podle IFRS?

Článek vyšel v časopise *Auditor*
Autor článku: David Batal

Na výše uvedenou otázku se hledá odpověď těžko. Možná ano, možná ne.

Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) otevřela diskusi o účtování leasingu podle mezinárodních účetních standardů (IFRS) a důvodem pro otevření diskuze jsou zejména rozdíly mezi účtováním o finančním leasingu a o operativním leasingu. Jen ve zkratce – dnešní standard IAS 17 rozděluje leasing na operativní a finanční a upravuje postupy účtování a vykazování pro oba druhy leasingu odlišně. U finančního leasingu je majetek, který je předmětem leasingu, uveden v rozvaze nájemce, u operativního je uveden v rozvaze pronajímatele. Rozdílný přístup je také při vykazování souvisejících nákladů a výnosů.

Podle názoru IASB, důsledkem dnešního stavu jsou zejména následující nesprávnosti:

- Nesoulad s ostatními standardy IFRS – podle IFRS by měla společnost vykázat veškerý majetek, z kterého jí plyne ekonomický užitek bez ohledu na právní vlastnictví. V případě operativního leasingu účtovaného a vykazovaného podle IAS 17 toto není splněno.
- Nepřesné rozlišení operativního a finančního leasingu – standard IAS 17 neuvádí přesnou definici ani měřitelná kritéria pro klasifikaci leasingu. Ve velké míře je nutno postupovat subjektivně a klasifikace se tedy může v obdobných případech lišit.
- Rozdílné vykazování operativního a finančního leasingu – finanční a operativní leasing je vykazován velmi odlišně. Finanční výkazy společností se tak velmi liší v závislosti na to, kterou formu leasingu společnosti využívají.
- Nesrovnatelnost finančních výkazů - pro uživatele finančních výkazů představuje odlišný přístup k finančnímu a operativnímu leasingu komplikaci při posuzování finančních ukazatelů společnosti. Je nutné provádět úpravy výkazů, aby byly pro různé společnosti srovnatelné. Tyto úpravy dělají při svých analýzách například ratingové agentury.

Jak bylo již výše uvedeno, hlavním a rozhodujícím důvodem nespokojenosti IASB je rozdílné vykazování leasingu ve finančních výkazech společností. Podle IASB je žádoucí účetní přístup upravit už vzhledem k velkým objemům majetku pořízeného formou operativního leasingu (podle různých zdrojů se hodnota majetku na operativní leasing, který není vykázán v rozvahách společností, které jej používají, odhaduje na 1,24 trilionu USD).

Jako základní princip budoucího řešení IASB navrhuje stejné vykazování finančního a operativního leasingu, to znamená, že se nebude provádět klasifikace na operativní a finanční leasing, ale oba druhy budou vykazovány shodně.

Proto IASB nezvažuje pouze jeden návrh řešení, ale rovnou několik možných modelů. Čtyři možná řešení jsou:

- Právo užívání („right to use“) – nájemce účtuje v aktivech o právu užívat majetek držený v rámci leasingu a zároveň účtuje o závazku z titulu leasingových plateb po dobu trvání leasingu.
- Celkové aktivum („whole asset“) – nájemce účtuje v aktivech o dlouhodobém hmotném majetku drženém v rámci leasingu, zároveň účtuje o závazku z titulu leasingových plateb po dobu trvání leasingu a o povinnosti vrátit předmět leasingu po ukončení smlouvy u operativního leasingu, tedy obdoba dnešního způsobu účtování o finančním leasingu.
- Prováděcí smlouva („executory contract“) – nájemce neúčtuje o majetku drženém v rámci leasingu, účtuje pouze o nákladech po dobu trvání leasingu, tedy obdoba dnešního způsobu účtování o operativním leasingu.
- Současný model – o finančním a operativním leasingu je účtováno rozdílně (současné řešení IAS 17).

Za preferovaný model považuje IASB model Právo užívání. Nicméně pro jeho aplikaci (a nejen jeho) zůstává stále řada otevřených otázek. Jako hlavní je možno uvést:

- Vykázání práva k užívání – bude se jednat o nehmotné aktivum nebo bude vykázán jako hmotný majetek, tj. stejně jako majetek držení v rámci leasingu, nebo bude vykazováno podle nějakého zcela nového modelu?
- Ocenění práva k užívání – bude oceněno reálnou hodnotou (hodnotou kontraktu) nebo amortizovanou hodnotou? Bude se odepisovat nebo bude posuzováno jako finanční aktivum?
- Ocenění závazku z leasingu – bude oceněn reálnou nebo amortizovanou hodnotou? Bude posuzován jako finanční závazek nebo jiný závazek?

Stejně tak jsou pochybnosti o účtování nákladů a výnosů z leasingu. Obecně se však předpokládá přijetí řešení obdobné současné úpravě finančního leasingu podle IAS 17.

V každém případě, a zejména pokud dojde ke změně ve směru preferovaného návrhu IASB a předměty operativního leasingu budou vykazovány v rozvaze nájemců, lze očekávat následující dopady:

- Změna postupů účtování a informačních systémů – všechny společnosti poskytující i užívající leasing, které sestavují účetní závěrku v souladu s IFRS, budou nuceny ke změně postupů účtování a zřejmě i k úpravě informačních systémů. Dopad těchto změn bude závislý na významnosti leasingu pro jednotlivé společnosti. Dopad bude určitě zásadní pro leasingové společnosti.
- Změna struktury výkazů podle IFRS – u všech společností, které poskytují nebo užívají leasing, dojde ke změně struktury výkazů. Tato změna bude nejvýraznější u společností, které používají nebo poskytují operativní leasing. U nájemců operativního leasingu dojde k nárůstu majetku, který dříve v aktivech vykazován nebyl. Dojde tedy i ke změny ukazatelů, které jsou závislé na hodnotě majetku (např. ROA).
- Dopad na obchodní aktivity – je těžké odhadnout dopady účetního standardu na obchodní aktivity jednotlivých společností. V tomto případě bude hlavní dopad zřejmě na poskytovatele operativního leasingu, protože jimi poskytovaný způsob financování přestane být specifický z hlediska vykazování u nájemců, a ti mohou zvolit jiné způsoby financování, například z bankovních úvěrů.

Obrázek o názoru odborné veřejnosti jsme si mohli udělat na konferenci asociace evropských leasingových společností Leaseurope, která proběhla 5. listopadu 2007 v Bruselu. Na konferenci vystoupili zástupci klasických leasingových společností, společností specializovaných na operativní leasing, finančních a leasingových společností výrobců, poradců a auditorů a samozřejmě zástupci IASB a ostatních orgánů podílejících se na tvorbě standardů.

Zejména z úst zástupců leasingových společností zazněla kritika navrhovaného řešení, které podle nich vyvolá komplikace s použitím výkazů a způsobí dodatečné náklady (např. na změnu informačních systémů). Největší obavy z úprav mají poskytovatelé operativního leasingu a to hlavně z dopadu standardu na jejich obchodní aktivity.

Velmi často také byla zmíněna obava ze stále komplikovanějších standardů IFRS. Místo zjednodušení stávající úpravy se můžeme dočkat komplexnějšího a v některých ohledech i subjektivnějšího přístupu.

O dalším vývoji se dozvíme v průběhu letošního roku. V roce 2008 je očekáváno vydání Diskusního materiálu („Discussion Paper“) a Zveřejněného návrhu („Exposure Draft“). Platnost nového standardu se předpokládá mezi roky 2009 až 2012 a soudě podle současného vývoje, spíše v horizontu kolem roku 2012.

Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň - nájemce

Článek vyšel v časopise Auditor
Autor článku: David Batal

Úvod

V současné době je řada společností postavena před složitý úkol přípravy účetní závěrky v souladu s Mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví (IFRS). Vzhledem k častému využívání finančního leasingu při provozu společnosti je třeba aplikovat IAS 17, který vykazování finančního leasingu upravuje. Při provedení této úpravy je třeba zvážit její dopad na vykazovanou odloženou daň. Protože při této úpravě zpravidla dochází ke změně účetního výsledku hospodaření, je zřejmé, že je nutné toto zohlednit také v odložené dani.

Tento článek se zabývá dopadem úpravy účtování finančního leasingu dle IAS 17 na odloženou daň. Problematika je řešena z pohledu leasingového nájemce. Účelem není detailní analýza úpravy leasingu, ale zaměření na její vliv na odloženou daň. Pro lepší pochopení celé problematiky je na úvod uvedeno shrnutí obou záležitostí: vykazování finančního leasingu dle IAS 17 a koncept odložené daně.

Finanční leasing dle IAS 17

Jednou z hlavních zásad IFRS je nadřazenost ekonomické podstaty nad právní. Dle této zásady je také pohlíženo na finanční leasing. Přesná kritéria pro klasifikaci leasingu na finanční a ostatní jsou uvedena v IAS 17. Finanční leasing je chápán jako přijatý úvěr a současný nákup majetku. Společnost ve svém účetnictví eviduje přijatý úvěr a vlastní majetek. Ve výkazu zisku a ztráty je obsažen úrokový náklad na přijatý úvěr a odpis majetku. Předpokládejme lineární odpis majetku a očekávanou dobu životnosti majetku shodnou s dobou trvání leasingu.

Dle české účetní legislativy (CAS) je na finanční leasing nahlíženo jako na nájem majetku. Společnost ve svém účetnictví nemá majetek uveden, výkaz zisku a ztráty obsahuje náklady na nájem. Tento náklad je zpravidla lineárně časově rozlišen po dobu trvání leasingu.

Z rozdílného zachycení finančního leasingu je zřejmé, že úprava bude mít dopad na výsledek hospodaření. Celkový náklad na finanční leasing za celou dobu jeho trvání je samozřejmě stejný, rozdíl je pouze v dopadu na výsledek během jeho trvání.

Celou situaci ilustruje následující jednoduchý příklad:

Požizovací cena majetku:	500 000
Trvání leasingu:	9 období
Výše leasingové splátky:	75 000 (placená na konci každého období)
Úroková sazba:	6,5 % za období (dána výše uvedenými podmínkami)

Pro zjednodušení situace neuvažujeme o první zvýšené splátce, DPH, nerovnoměrném splácení apod. Tyto položky výpočty komplikují, toto zjednodušení však nemá dopad na celkové pochopení problematiky.

Zachycení tohoto případu dle českých a mezinárodních standardů bude následující:

Období	Úvěr	Úrok	Úvěr celkem	Splátka	Pořizovací cena majetku	Odpis	Zůstatková hodnota majetku	Výsledek dle IFRS	Výsledek dle CAS
1	-500 000	32 316	-532 316	75 000	500 000	55 556	444 444	87 872	75 000
2	-457 316	29 557	-486 873	75 000	500 000	55 556	388 889	85 113	75 000
3	-411 873	26 620	-438 493	75 000	500 000	55 556	333 333	82 176	75 000
4	-363 493	23 493	-386 987	75 000	500 000	55 556	277 778	79 049	75 000
5	-311 987	20 164	-332 151	75 000	500 000	55 556	222 222	75 720	75 000
6	-257 151	16 620	-273 771	75 000	500 000	55 556	166 667	72 176	75 000
7	-198 771	12 847	-211 618	75 000	500 000	55 556	111 111	68 403	75 000
8	-136 618	8 830	-145 448	75 000	500 000	55 556	55 556	64 385	75 000
9	-70 448	4 553	-75 000	75 000	500 000	55 556	0	60 108	75 000
								675 000	675 000

Dle IFRS bude v účetní závěrce uveden přijatý úvěr. Na konci každého období je úvěr navýšen o naběhnutý úrok a zároveň ponížen o zaplacenou splátku. Každá splátka je tedy složena ze splátky jistiny a úroku. Tento poměr se časem mění, podíl úroku postupně klesá (s poklesem základu pro jeho výpočet – jistiny). Ve výkazu zisku a ztráty je zachycen klesající úrokový náklad a fixní odpis majetku.

Dle CAS je ve výkazu zisku a ztráty zachycen fixní náklad z titulu leasingové splátky.

Z příkladu je zřejmé, že v obou zachyceních je celkový náklad nájemce shodný (675 000). Rozdíl vzniká pouze v rozdílném časovém zachycení tohoto nákladu v průběhu leasingu.

Odložená daň

Účelem odložené daně je zohlednit rozdíl mezi účetním a daňovým vykazováním hospodářského výsledku. Zjednodušeně můžeme říci, že odložená daň má za cíl vykázat splatnou daň v účetnictví společnosti na základě účetního výsledku bez dopadu daňové legislativy. Výpočet odložené daně je založen na rozvahovém přístupu, kdy základem jsou veškeré dočasné rozdíly mezi daňovou a účetní hodnotou aktiv a pasiv společnosti. Pro její výpočet je třeba zvažovat pouze dočasné rozdíly (vykázání položky dle účetní a daňové legislativy v rozdílném období), naopak trvalé rozdíly (např. daňově neuznatelné náklady) do výpočtu zahrnuty nejsou.

Protože úprava finančního leasingu dle IAS 17 splňuje podmínky pro dočasný rozdíl (dochází ke změně účetních hodnot) a měla by tedy být zohledněna pro výpočet odložené daně.

IAS 17 a odložená daň

Tato část spojí koncept úpravy IAS 17 a odložené daně. V obou případech, vykazování dle IFRS a CAS, je celkový daňově uznatelný náklad shodný. Rozdíl je však v rozdílném vykazování během trvání leasingu. Pro účely splatné daně se vychází z hospodářského výsledku dle CAS. Pokud je provedena úprava dle IAS 17, dojde ke změně hospodářského výsledku, nedojde však ke změně splatné daně. Tento nesoulad je třeba zohlednit zaúčtováním daně odložené.

Pro ilustraci situace je uveden dopad na splatnou daň na příkladu z předcházející části. Předpokládejme, že splatná daň bude ve výši 24% po celou dobu trvání leasingu a společnost má dostatečné zisky, aby byla schopna snížení daně z titulu daňově uznatelných nákladů realizovat:

Období	CAS		IFRS			
	Výsledek dle CAS	Dopad na daň (24%, splatná)	Výsledek dle IFRS	Dopad na daň (24%. celkem)	Dopad na daň (splatná)	Odložená daň (výsledovka)
1	75 000	-18 000	87 872	-21 089	-18 000	-3 089
2	75 000	-18 000	85 113	-20 427	-18 000	-2 427
3	75 000	-18 000	82 176	-19 722	-18 000	-1 722
4	75 000	-18 000	79 049	-18 972	-18 000	-972
5	75 000	-18 000	75 720	-18 173	-18 000	-173
6	75 000	-18 000	72 176	-17 322	-18 000	678
7	75 000	-18 000	68 403	-16 417	-18 000	1 583
8	75 000	-18 000	64 385	-15 453	-18 000	2 547
9	75 000	-18 000	60 108	-14 426	-18 000	3 574
	675 000	-162 000	675 000	-162 000	-162 000	0

Z tabulky je patrné, že v obou případech je celkový náklad na leasing stejný (675 000). Také celková realizovaná úspora na dani je shodná (162 000).

Dle CAS je náklad na leasing daňově uznatelný a bude základem pro výpočet splatné daně. Nedochozí tedy k rozdílu mezi daňovou a účetní hodnotou, nevzniká tedy dočasný rozdíl a odložené dani nemusí být účtováno.

Dle IFRS je účetní výsledek odlišný od CAS. Pro výpočet splatné daně však společnost použije v souladu s platnou legislativou výsledek dle CAS. Tento rozdíl je třeba zohlednit zaúčtováním odložené daně, která celkovou daň vykazovanou společností srovná na danou sazbu daně 24%.

V každém období trvání leasingové smlouvy by tedy měla společnost při úpravě účtování finančního leasingu dle IFRS zaúčtovat také související odloženou daň, která bude odpovídat rozdílu daňového a účetního (IFRS) výsledku.

Odložená daň v průběhu trvání leasingové smlouvy

O odložené dani musí být účtováno po celou dobu trvání leasingové smlouvy. Tato daň bude zohledněna ve výkazu zisku a ztráty, jak ukazuje předcházející část, a v rozvaze společnosti. Protože účetní náklad dle IFRS bude na počátku leasingu vyšší než dle CAS, bude společnost účtovat o daňové pohledávce. V první části trvání leasingu je náklad dle IFRS vyšší než CAS bude odložená daňová pohledávka narůstat. V druhé části kdy je IFRS náklad nižší pohledávka postupně klesá. Pohledávka bude nulová na konci leasingové smlouvy.

Pro zachování rozvahového přístupu je ideální odloženou daňovou pohledávku počítat na základě kumulovaného nákladu na leasing. Odloženou daň je možno vypočítat jako rozdíl kumulovaného nákladu dle CAS, který slouží pro výpočet splatné daně, a IFRS, který je uveden v účetnictví.

Celou situaci ilustruje následující příklad. Základem jsou výpočty z předcházejících částí:

Období	Kumulovaný náklad dle CAS	Kumulovaný náklad dle IFRS	Rozdíl kumulovaného nákladu	Dopad na daň	Dopad na daň (splatná)	Odložená daň (rozhaha)	Odložená daň (výsledovka)
1	75 000	87 872	12 872	-21 089	-18 000	3 089	-3 089
2	150 000	172 984	22 984	-20 427	-18 000	5 516	-2 427
3	225 000	255 160	30 160	-19 722	-18 000	7 238	-1 722
4	300 000	334 209	34 209	-18 972	-18 000	8 210	-972
5	375 000	409 929	34 929	-18 173	-18 000	8 383	-173
6	450 000	482 105	32 105	-17 322	-18 000	7 705	678
7	525 000	550 507	25 507	-16 417	-18 000	6 122	1 583
8	600 000	614 893	14 893	-15 453	-18 000	3 574	2 547
9	675 000	675 000	0	-14 426	-18 000	0	3 574

Odložená daň (rozhaha) je vypočtena z rozdílu kumulovaného nákladu zachycení finančního leasingu dle IFRS a CAS. Tento rozdíl je vynásoben sazbou daně platnou po dobu trvání smlouvy, tedy 24%.

Odložená daň (výsledovka) je vypočtena jako rozdíl zůstatku odložené daňové pohledávky v předcházejícím a současném období. Z příkladu je zřejmé, že dopad do výkazu zisku a ztráty je shodný s výsledkem, který uvádí tabulka v předcházející části, kdy byl dopad vypočten na základě rozdílů výsledků v jednotlivých letech.

Praktický postup pro výpočet odložené daně

V předcházejících částech je vysvětlena koncepce odložené daně z titulu úpravy finančního leasingu dle IFRS. Tato část se věnuje praktickému postupu pro výpočet této daně.

Společnost se může pro praktický výpočet zvolit z několika postupů. Přístup by měl být zvolen s ohledem na pracnost prováděné úpravy.

Individuální výpočet

Společnost může provádět výpočet odložené daně na základě individuálního přepočtu u každé smlouvy. Tento výpočet je totožný s výpočtem uvedeném ve vzorovém příkladě použitým v předcházejících částech. Toto řešení je vhodné pokud má společnost velmi malý počet smluv, případně toto řešení umožňuje informační systém společnosti.

Výpočet z dopadu na vlastní kapitál

Společnost může také odloženou daň spočítat hromadně pro všechny leasingové smlouvy. Společnost pro přípravu výkazů dle IFRS vyjde ze závěrky dle CAS. Nejdříve je provedena úprava leasingových smluv na IAS 17, výstupem je celková úprava z titulu všech smluv. Odložená daň je pak spočtena z této celkové úpravy. Základem daně je dopad úpravy na vlastní kapitál (hospodářský výsledek plus nerozdělený zisk minulých let). Tímto postupem lze vypočítat celkovou odloženou daňovou pohledávku ke konci období. Do výkazu zisku a ztráty běžného období bude zaúčtována část daně vztahující se k rozdílu nákladu v běžném období, do nerozděleného zisku bude zaúčtována část daně vztahující se k předcházejícím obdobím. Odložená daň je pak zaúčtována jako další úprava z CAS na IFRS.

Tuto situaci ilustruje následující příklad úpravy. Situace odpovídá konci 3. období příkladu z předcházejících částí. Úprava představuje pouze jednu smlouvu, stejná situace bude ale platná i v případě, že úprava představuje součet úprav všech leasingových smluv:

	CAS	Úprava	IFRS před daní	Odložená daň	IFRS po daní
Rozvaha					
Majetek		500 000	500 000		500 000
Oprávký		-166 667	-166 667		-166 667
Odložená daň				7 238	7 238
Úvěr		-363 493	-363 493		-363 493
Zisk běžného roku	57 000	7 176	64 176	-1 722	62 454
Nerozdělený zisk	150 000	22 984	172 984	-5 516	167 468
Výsledovka					
Leasingový náklad	75 000	-75 000	0		0
Odpisy		55 556	55 556		55 556
Úrokový náklad		26 620	26 620		26 620
Splatná daň	-18 000		-18 000		-18 000
Odložená daň				-1 722	-1 722
Celkový dopad na výsledek	57 000	7 176	64 176	-1 722	62 454

Ve sloupci CAS je uveden výtah údajů společnosti vztahujících se k finančnímu leasingu. V tomto případě je vykázána efektivní daňová sazba odpovídající statutární sazbě ve výši 24% (18 000/75 000).

Následně společnost provede úpravu, aby zajistila soulad s vykazováním finančního leasingu dle IFRS. Tato operace je obsažena ve sloupci Úprava a obsahuje všechny běžné operace spojené s úpravou jako je doplnění majetku a přijatého úvěru, zrušení nákladu na leasing a jeho nahrazení úrokovým nákladem a odpisem. Společnost tak získá vykázání finančního leasingu dle IFRS před dopadem na odloženou daň. Efektivní daňová sazba je ve výši 22%.

V následujícím kroku společnost vypočte dopad úpravy na odloženou daň následujícím postupem:

Celková daňová pohledávka: $(7\,126 + 22\,984) \times 24\% = 7\,238$

Dopad daně do výsledku běžného roku: $7\,126 \times 24\% = 1\,722$

Dopad daně do nerozděleného zisku: $22\,984 \times 24\% = 5\,516$

Protože je vlastní kapitál společnosti snížen, musí být účtováno o odložené daňové pohledávce. Důvodem je fakt, že snížení kapitálu nebylo zohledněno při výpočtu splatné daně.

Výsledek tohoto výpočtu je pak zaúčtován jako další úprava z CAS na IFRS. Z výpočtu je zřejmé, že výsledek je shodný s výpočtem v předcházející části. Po zaúčtování této úpravy společnost získá kompletní úpravu leasingu na IFRS, efektivní sazba daně opět odpovídá statutární sazbě 24%.

Jako při každé obdobné úpravě musí společnost provést kontrolu vazby mezi jednotlivými obdobími. Dopad úpravy odložené daně na nerozdělený zisk v běžném roce se musí rovnat dopadu úpravy na vlastní kapitál v předcházejícím období. V tomto případě je kontrola splněna, dopad do nerozděleného zisku ve výši 5 516 odpovídá výši odložené daně, která měla být zaúčtována na konci období 2.

Z uvedeného příkladu je také zřejmé, že metoda odpovídá rozvahové metodě výpočtu odložené daně. Tato metoda vychází z výpočtu dočasných rozdílů mezi daňovými a účetními hodnotami jednotlivých položek rozvahy. Pokud jsou položky dle CAS rovny účetním a daňovým hodnotám, představuje úprava dle IFRS změnu účetní hodnoty, která je základem pro odloženou daň. Sečteme-li jednotlivé úpravy položek (majetek, přijatý úvěr) dostaneme dopad úpravy do vlastního kapitálu. Protože tento dopad použijeme pro výpočet daně, dodržíme rozvahový přístup.

Výše uvedená metoda je použitelná jak v případě, že společnost primárně účtuje dle CAS a výkazy dle IFRS připravuje za pomoci následných úprav, tak v případě, že společnost primárně účtuje dle IFRS, ale daňový základ je stanoven na základě hospodářského výsledku dle CAS.

Rozvahová metoda výpočtu

Další možností výpočtu odložené daně pro všechny smlouvy je použití tradiční rozvahové metody. V tomto případě společnost zruší odloženou daň dle CAS a vypočte novou odloženou daň dle IFRS. Při výpočtu se porovná daňová a účetní hodnota dle IFRS jednotlivých aktiv a pasiv společnosti.

Tuto situaci ilustruje následující příklad výpočtu. Situace odpovídá konci 3. období příkladu z předcházejících částí.

	Daňová hodnota	Účetní hodnota	Rozdíl	Odložená daň
Rozvaha				
Majetek	0	500 000	-500 000	-120 000
Oprávký	0	-166 667	166 667	40 000
Úvěr	0	-363 493	363 493	87 238
Celková odložená daň				7 238

Daňové hodnoty jsou nulové, protože dle CAS neexistují. Účetní hodnoty odpovídají zůstatkům dle IFRS. Rozdíl těchto hodnot představuje dočasný rozdíl, který je vynásoben sazbou daně. Součtem z jednotlivých rozdílů získáme celkový zůstatek odložené daně ke konci 3. období.

Dopad odložené daně do výsledovky společnost získá jako rozdíl zůstatků ke konci jednotlivých období.

Jako nejčastější rozdíl v praxi oproti uvedenému příkladu bude účtování o první mimořádné splátce nebo záloze. Tato položka bude uvedena jako daňová hodnota (protože je účtována dle CAS) kladně, naopak zůstatek účetní hodnoty bude nulový (protože o této položce dle IFRS není účtováno, respektive je už zohledněna v zůstatku přijatého úvěru).

Výše uvedená metoda je zejména vhodná v případě, že společnost primárně účtuje dle IFRS a daňový základ je stanoven na základě hospodářského výsledku dle CAS.

Varianty odložené daně

V předcházející části jsme si ukázali, že nájemce po dobu trvání finančního leasingu bude vykazovat odloženou daňovou pohledávku. Tato situace je však dána předpoklady daného příkladu. Jedním z předpokladů byla předpokládaná doba životnosti majetku shodná s dobou trvání leasingu. Častá je však situace, kdy doba životnosti majetku je delší než trvání leasingové smlouvy. V tomto případě nemusí být vždy účtováno o odložené daňové pohledávce.

Situaci si můžeme dokumentovat na následujícím příkladu. Zadání je shodné jako v předcházejícím případě, doba odepisování majetku je však prodloužena na 18 období:

Období	Úvěr	Úrok	Celkem	Splátka	Pořizovací cena majetku	Odpis	Zůstatková hodnota majetku	Výsledek dle IFRS	Výsledek dle CAS	Odložená daň
1	500 000	32 316	532 316	75 000	500 000	27 778	472 222	60 094	75 000	-3 577
2	457 316	29 557	486 873	75 000	500 000	27 778	444 444	57 335	75 000	-7 817
3	411 873	26 620	438 493	75 000	500 000	27 778	416 667	54 398	75 000	-12 762
4	363 493	23 493	386 987	75 000	500 000	27 778	388 889	51 271	75 000	-18 457
5	311 987	20 164	332 151	75 000	500 000	27 778	361 111	47 942	75 000	-24 950
6	257 151	16 620	273 771	75 000	500 000	27 778	333 333	44 398	75 000	-32 295
7	198 771	12 847	211 618	75 000	500 000	27 778	305 556	40 625	75 000	-40 545
8	136 618	8 830	145 448	75 000	500 000	27 778	277 778	36 608	75 000	-49 759
9	70 448	4 553	75 000	75 000	500 000	27 778	250 000	32 331	75 000	-60 000
10	0	0	0	0	500 000	27 778	222 222	27 778	0	-53 333
11	0	0	0	0	500 000	27 778	194 444	27 778	0	-46 666
12	0	0	0	0	500 000	27 778	166 667	27 778	0	-40 000
13	0	0	0	0	500 000	27 778	138 889	27 778	0	-33 333
14	0	0	0	0	500 000	27 778	111 111	27 778	0	-26 666
15	0	0	0	0	500 000	27 778	83 333	27 778	0	-20 000
16	0	0	0	0	500 000	27 778	55 556	27 778	0	-13 333
17	0	0	0	0	500 000	27 778	27 778	27 778	0	-6 666
18	0	0	0	0	500 000	27 778	0	27 778	0	0

V tomto případě je náklad v běžném období dle IFRS vždy nižší než výsledek dle CAS, který je základem pro výpočet splatné daně. Odložená daň tedy bude vykazována jako závazek.

I v tomto případě je možno použít praktický výpočet navržený v tomto článku. Úprava leasingu dle IFRS nebude vlastní kapitál společnosti snižovat, ale naopak zvyšovat. Toto zvýšení však není zohledněno při výpočtu splatné daně. Použitím výpočtu tedy společnost dojde k odloženému daňovému závazku.

Z výše uvedeného je zřejmé, že problematika odložené daně je komplikovaná. Společnost by měla vždy po provedení úprav provést logickou kontrolu konečného výsledku.

Závěr

V případě, že společnost je nájemce a vykazuje finanční leasing dle IFRS, ale její splatná daň je vypočtena na základě hospodářského výsledku dle CAS, je nutné tento rozdíl zohlednit v odložené dani. Zda bude vykazovat odloženou daňovou pohledávku nebo závazek, závisí na konkrétní situaci. Při standardní situaci, kdy je doba odepisování majetku shodná s dobou trvání smlouvy bude společnost vykazovat daňovou pohledávku.

Zjednodušeně můžeme říci, že pokud úprava finančního leasingu bude snižovat vlastní kapitál společnosti, bude účtováno o daňové pohledávce. Naopak pokud bude zvyšovat vlastní kapitál, bude účtováno o daňovém závazku.

David Batal
Senior Manager

Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň – poskytovatel leasingu

Článek vyšel v časopise *Auditor*
Autor článku: David Batal

Úvod

V současné době je řada společností poskytujících finanční leasing postavena před složitý úkol přípravy účetní závěrky v souladu s Mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví (IFRS). Vzhledem k předmětu podnikání je třeba aplikovat IAS 17, který vykazování finančního leasingu upravuje a má významný dopad na finanční výkazy. Při provedení této úpravy je třeba zvážit její dopad na vykazovanou odloženou daň. Protože při této úpravě zpravidla dochází ke změně účetního výsledku hospodaření, je zřejmé, že je nutné toto zohlednit také v odložené dani.

Tento článek se zabývá dopadem úpravy účtování finančního leasingu dle IAS 17 na odloženou daň. Problematika je řešena z pohledu poskytovatele finančního leasingu. Účelem není detailní analýza úpravy leasingu, ale zaměření na její vliv na odloženou daň. Pro lepší pochopení celé problematiky je na úvod uvedeno shrnutí obou záležitostí: vykazování finančního leasingu dle IAS 17 a koncept odložené daně.

Finanční leasing dle IAS 17

Jednou z hlavních zásad IFRS je nadřazenost ekonomické podstaty nad právní. Dle této zásady je také pohlíženo na finanční leasing. Přesná kritéria pro klasifikaci leasingu na finanční a ostatní jsou uvedena v IAS 17. Finanční leasing je chápán jako poskytnutí úvěru, související majetek představuje pouze zajištění a není vykázán v rozvaze společnosti. Společnost ve svém účetnictví eviduje pouze poskytnutý úvěr. Ve výkazu zisku a ztráty je obsažen úrokový výnos z úvěru.

Dle české účetní legislativy (CAS) je na finanční leasing nahlíženo jako na nájem majetku. Společnost ve svém účetnictví má majetek uveden, výkaz zisku a ztráty obsahuje výnos z nájmu a odpis majetku. Tyto výnosy a náklady jsou zpravidla lineárně časově rozlišeny po dobu trvání leasingu. Dále budeme předpokládat lineární odpis majetku a očekávanou dobu životnosti majetku shodnou s dobou trvání leasingu.

Z rozdílného zachycení finančního leasingu je zřejmé, že úprava bude mít dopad na výsledek hospodaření. Celkový výnos z finančního leasingu za celou dobu jeho trvání je samozřejmě stejný, rozdíl je pouze v dopadu na výsledek během jeho trvání.

Celou situaci ilustruje následující jednoduchý příklad:

Pořizovací cena majetku:	500 000
Trvání leasingu:	9 období
Výše leasingové splátky:	75 000 (placená na konci každého období)
Úroková sazba:	6,5 % za období (dána výše uvedenými podmínkami)

Pro zjednodušení situace neuvažujeme o první zvýšené splátce, DPH, nerovnoměrném splácení apod. Tyto položky výpočty komplikují, toto zjednodušení však nemá dopad na celkové pochopení problematiky.

Zachycení tohoto případu dle českých a mezinárodních standardů bude následující:

Období	Úvěr	Úrok	Úvěr celkem	Splátka	Pořizovací cena majetku	Odpis	Zůstatková hodnota majetku	Výsledek dle IFRS	Výsledek dle CAS
1	500 000	-32 316	532 316	-75 000	500 000	-55 556	444 444	-32 316	-19 444
2	457 316	-29 557	486 873	-75 000	500 000	-55 556	388 889	-29 557	-19 444
3	411 873	-26 620	438 493	-75 000	500 000	-55 556	333 333	-26 620	-19 444
4	363 493	-23 493	386 987	-75 000	500 000	-55 556	277 778	-23 493	-19 444
5	311 987	-20 164	332 151	-75 000	500 000	-55 556	222 222	-20 164	-19 444
6	257 151	-16 620	273 771	-75 000	500 000	-55 556	166 667	-16 620	-19 444
7	198 771	-12 847	211 618	-75 000	500 000	-55 556	111 111	-12 847	-19 444
8	136 618	-8 830	145 448	-75 000	500 000	-55 556	55 556	-8 830	-19 444
9	70 448	-4 553	75 000	-75 000	500 000	-55 556	0	-4 553	-19 444
								-175 000	-175 000

Dle IFRS bude v účetní závěrce uveden poskytnutý úvěr. Na konci každého období je úvěr navýšen o naběhnutý úrok a zároveň snížen o přijatou splátku. Každá splátka je tedy složena ze splátky jistiny a úroku. Tento poměr se časem mění, podíl úroku postupně klesá (s poklesem základu pro jeho výpočet – jistiny). Ve výkazu zisku a ztráty je zachycen úrokový výnos, který postupně klesá s poklesem výše úvěru.

Dle CAS je ve výkazu zisku a ztráty zachycen fixní výnos z titulu leasingové splátky a fixní odpis majetku. Celkový dopad do výsledku jednotlivých období je tedy fixní.

Z příkladu je zřejmé, že v obou zachyceních bude celkový výnos shodný (175 000). Rozdíl vzniká pouze v rozdílném časovém zachycení tohoto výnosu v průběhu leasingu.

Na uvedeném případě je dobře ilustrována lepší vypovídací schopnost zachycení dle IFRS. Hlavním nákladem leasingové společnosti je zejména úrokový náklad potřebný na financování leasingových smluv. Tento náklad postupně klesá s postupným poklesem úvěru, proto je i odpovídající zachycení klesající úrokového výnosu. Dochází tak k souladu nákladů a souvisejících výnosů.

Odložená daň

Účelem odložené daně je zohlednit rozdíl mezi účetním a daňovým vykazováním hospodářského výsledku. Zjednodušeně můžeme říci, že odložená daň má za cíl vykázat splatnou daň v účetnictví společnosti na základě účetního výsledku bez dopadu daňové legislativy. Výpočet odložené daně je založen na rozvahovém přístupu, kdy základem jsou veškeré dočasné rozdíly mezi daňovou a účetní hodnotou aktiv a pasiv společnosti. Pro její výpočet je třeba zvažovat pouze dočasné rozdíly (vykázání položky dle účetní a daňové legislativy v rozdílném období), naopak trvalé rozdíly (např. daňově neuznatelné náklady) do výpočtu zahrnutý nejsou.

Protože úprava finančního leasingu dle IAS 17 splňuje podmínky pro dočasný rozdíl (dochází ke změně účetních hodnot) a měla by tedy být zohledněna pro výpočet odložené daně.

IAS 17 a odložená daň

Tato část spojí koncept úpravy IAS 17 a odložené daně. V obou případech, vykazování dle IFRS a CAS, je celkový daňově uznatelný výnos shodný. Rozdíl je však v rozdílném vykazování během trvání leasingu. Pro účely splatné daně se vychází z hospodářského výsledku dle CAS. Pokud je provedena úprava dle IAS 17, dojde ke změně hospodářského výsledku, nedojde však ke změně splatné daně. Tento nesoulad je třeba zohlednit zaúčtováním daně odložené.

Pro ilustraci situace je uveden dopad na splatnou daň na příkladu z předcházející části. Předpokládejme, že splatná daň bude ve výši 24% po celou dobu trvání leasingu:

Období	CAS		IFRS			
	Výsledek dle CAS	Dopad na daň (24%, splatná)	Výsledek dle IFRS	Dopad na daň (24%, celkem)	Dopad na daň (splatná)	Odložená daň (výsledovka)
1	-19 444	4 667	-32 316	7 756	4 667	3 089
2	-19 444	4 667	-29 557	7 094	4 667	2 427
3	-19 444	4 667	-26 620	6 389	4 667	1 722
4	-19 444	4 667	-23 493	5 638	4 667	972
5	-19 444	4 667	-20 164	4 839	4 667	173
6	-19 444	4 667	-16 620	3 989	4 667	-678
7	-19 444	4 667	-12 847	3 083	4 667	-1 583
8	-19 444	4 667	-8 830	2 119	4 667	-2 547
9	-19 444	4 667	-4 553	1 093	4 667	-3 574
	-175 000	42 000	-175 000	42 000	42 000	0

Z tabulky je patrné, že v obou případech je celkový výnos stejný (175 000). Také celková splatná daň je shodná (42 000).

Dle CAS je výnos z leasingu daňově uznatelný a bude základem pro výpočet splatné daně. Nedochozí tedy k rozdílu mezi daňovou a účetní hodnotou, nevzniká tedy dočasný rozdíl a odložené dani nemusí být účtovány.

Dle IFRS je účetní výsledek odlišný od CAS. Pro výpočet splatné daně však společnost použije v souladu s platnou legislativou výsledek dle CAS. Tento rozdíl je třeba zohlednit zaúčtováním odložené daně, která celkovou daň vykazovanou společností srovná na danou sazbu daně 24%.

V každém období trvání leasingové smlouvy by tedy měla společnost při úpravě účtování finančního leasingu dle IFRS zaúčtovat také související odloženou daň, která bude odpovídat rozdílu daňového a účetního (IFRS) výsledku.

Odložená daň v průběhu trvání leasingové smlouvy

O odložené dani musí být účtováno po celou dobu trvání leasingové smlouvy. Tato daň bude zohledněna ve výkazu zisku a ztráty, jak ukazuje předcházející část, a v rozvaze společnosti. Protože účetní výnos dle IFRS bude na počátku leasingu vyšší než dle CAS, bude společnost účtovat o daňovém závazku. V první části trvání leasingu je výnos dle IFRS vyšší než CAS bude odložený daňový závazek narůstat. V druhé části kdy je IFRS výnos nižší závazek postupně klesá. Závazek bude nulový na konci leasingové smlouvy.

Pro zachování rozvahového přístupu je ideální odložený daňový závazek počítat na základě kumulovaného výnosu z leasingu. Odloženou daň je možno vypočítat jako rozdíl kumulovaného výnosu dle CAS, který slouží pro výpočet splatné daně, a IFRS, který je uveden v účetnictví.

Celou situaci ilustruje následující příklad. Základem jsou výpočty z předcházejících částí:

Období	Kumulovaný výnos dle CAS	Kumulovaný výnos dle IFRS	Rozdíl kumulovaného výnosu	Celková daň IFRS	Dopad na daň (splatná)	Odložená daň (rozhaha)	Odložená daň (výsledovka)
1	-19 444	-32 316	-12 872	7 756	4 667	-3 089	3 089
2	-38 889	-61 873	-22 984	7 094	4 667	-5 516	2 427
3	-58 333	-88 493	-30 160	6 389	4 667	-7 238	1 722
4	-77 778	-111 986	-34 208	5 638	4 667	-8 210	972
5	-97 222	-132 150	-34 928	4 839	4 667	-8 383	173
6	-116 667	-148 770	-32 103	3 989	4 667	-7 705	-678
7	-136 111	-161 617	-25 506	3 083	4 667	-6 121	-1 583
8	-155 556	-170 447	-14 891	2 119	4 667	-3 574	-2 547
9	-175 000	-175 000	0	1 093	4 667	0	-3 574

Odložená daň (rozhaha) je vypočtena z rozdílu kumulovaného výnosu zachycení finančního leasingu dle IFRS a CAS. Tento rozdíl je vynásoben sazbou daně platnou po dobu trvání smlouvy, tedy 24%.

Odložená daň (výsledovka) je vypočtena jako rozdíl zůstatku odloženého daňového závazku v předcházejícím a současném období. Z příkladu je zřejmé, že dopad do výkazu zisku a ztráty je shodný s výsledkem, který uvádí tabulka v předcházející části, kdy byl dopad vypočten na základě rozdílů výsledků v jednotlivých letech.

Praktický postup pro výpočet odložené daně

V předcházejících částech je vysvětlena koncepce odložené daně z titulu úpravy finančního leasingu dle IFRS. Tato část se věnuje praktickému postupu pro výpočet této daně.

Společnost si může pro praktický výpočet zvolit z několika postupů. Přístup by měl být zvolen s ohledem na pracnost prováděné úpravy.

Individuální výpočet

Společnost může provádět výpočet odložené daně na základě individuálního přepočtu u každé smlouvy. Tento výpočet je totožný s výpočtem uvedeném ve vzorovém příkladě použitým v předcházejících částech. Toto řešení je vhodné pokud má společnost velmi malý počet smluv, případně toto řešení umožňuje informační systém společnosti.

Výpočet z dopadu na vlastní kapitál

Společnost může také odloženou daň spočítat hromadně pro všechny leasingové smlouvy, základem je odložená daň dle CAS, která je upravena. Společnost pro přípravu výkazů dle IFRS vyjde ze závěrky dle CAS. Nejdříve je provedena úprava leasingových smluv na IAS 17, výstupem je celková úprava z titulu všech smluv. Odložená daň je pak spočtena z této celkové úpravy. Základem daně je dopad úpravy na vlastní kapitál (hospodářský výsledek plus nerozdělený zisk minulých let). Tímto postupem lze vypočítat celkovou odloženou daň z titulu aplikace IAS 17 ke konci období. Do výkazu zisku a ztráty běžného období bude zaúčtována část daně vztahující se k rozdílu nákladu v běžném období, do nerozděleného zisku bude zaúčtována část daně vztahující se k předcházejícím obdobím. Odložená daň je pak zaúčtována jako další úprava z CAS na IFRS. Původní odložená daň spočtená dle CAS (včetně rozdílu daňových a účetních odpisů najatého majetku) je ve výkazech ponechána, touto úpravou je pouze korigována na správnou výši.

Tuto situaci ilustruje následující příklad úpravy. Situace odpovídá konci 3. období příkladu z předcházejících částí. Úprava představuje pouze jednu smlouvu, stejná situace bude ale platná i v případě, že úprava představuje součet úprav všech leasingových smluv:

	CAS	Úprava	IFRS před daní	Odložená daň	IFRS po daní
Rozvaha					
Majetek	500 000	-500 000	0		0
Oprávký	-166 667	166 667	0		0
Úvěr		363 493	363 493		363 493
Odložená daň				-7 238	-7 238
Zisk běžného roku	-14 777	-7 176	-21 953	1 722	-20 231
Nerozdělený zisk	-38 889	-22 984	-61 873	5 516	-56 357
Výsledovka					
Úrokový výnos		-26 620	-26 620		-26 620
Leasingový výnos	-75 000	75 000	0		0
Odpisy	55 556	-55 556	0		0
Splatná daň	4 667		4 667		4 667
Odložená daň				1 722	1 722
Celkový dopad na výsledek	-14 777	-7 176	-21 953	1 722	-20 231

Ve sloupci CAS je uveden výtah údajů společnosti vztahujících se k finančnímu leasingu. V tomto případě je vykázána efektivní daňová sazba odpovídající statutární sazbě ve výši 24% ($14\,777 / (75\,000 - 55\,556)$).

Následně společnost provede úpravu, aby zajistila soulad s vykazováním finančního leasingu dle IFRS. Tato operace je obsažena ve sloupci Úprava a obsahuje všechny běžné operace spojené s úpravou jako je zrušení a doplnění poskytnutého úvěru, zrušení výnosu z leasingu a odpisem a jejich nahrazením úrokovým výnosem. Společnost tak získá vykázání finančního leasingu dle IFRS před dopadem na odloženou daň. Efektivní daňová sazba je ve výši 18%.

V následujícím kroku společnost vypočte dopad úpravy na odloženou daň následujícím postupem:

Celkový odložený daňový závazek: $(7\,126 + 22\,984) \times 24\% = 7\,238$

Dopad daně do výsledku běžného roku: $7\,126 \times 24\% = 1\,722$

Dopad daně do nerozděleného zisku: $22\,984 \times 24\% = 5\,516$

Protože je vlastní kapitál společnosti zvýšen, musí být účtováno o odloženém daňovém závazku. Důvodem je fakt, že zvýšení kapitálu nebylo zohledněno při výpočtu splatné daně.

Výsledek tohoto výpočtu je pak zaúčtován jako další úprava z CAS na IFRS. Z výpočtu je zřejmé, že výsledek je shodný s výpočtem v předcházející části. Po zaúčtování této úpravy společnost získá kompletní úpravu leasingu na IFRS, efektivní sazba daně opět odpovídá statutární sazbě 24%.

Zůstatek odložené daně dle CAS bude ponechán ve výkazech společnosti. V případě, že obsahuje i dočasný rozdíl z titulu rozdílného daňového a účetního odepisování pronajatého majetku, je tato daň v IFRS ponechána. Výše uvedená úprava mění její výši pouze z titulu úpravy dle IAS 17.

Jako při každé obdobné úpravě musí společnost provést kontrolu vazby mezi jednotlivými obdobími. Dopad úpravy odložené daně na nerozdělený zisk v běžném roce se musí rovnat dopadu úpravy na vlastní kapitál v předcházejícím období. V tomto případě je kontrola splněna, dopad do nerozděleného zisku ve výši 5 516 odpovídá výši odložené daně, která měla být zaúčtována na konci období 2.

Z uvedeného příkladu je také zřejmé, že metoda odpovídá rozvahové metodě výpočtu odložené daně. Tato metoda vychází z výpočtu dočasných rozdílů mezi daňovými a účetními hodnotami jednotlivých položek rozvahy. Pokud jsou položky dle CAS rovny účetním a daňovým hodnotám, představuje úprava dle IFRS změnu účetní hodnoty, která je základem pro odloženou daň. Sečteme-li jednotlivé úpravy položek (majetek, přijatý úvěr) dostaneme dopad úpravy do vlastního kapitálu. Protože tento dopad použijeme pro výpočet daně, dodržíme rozvahový přístup.

Výše uvedená metoda je použitelná jak v případě, že společnost primárně účtuje dle CAS a výkazy dle IFRS připravuje za pomoci následných úprav, tak v případě, že společnost primárně účtuje dle IFRS, ale daňový základ je stanoven na základě hospodářského výsledku dle CAS.

Rozvahová metoda výpočtu

Další možností výpočtu odložené daně pro všechny smlouvy je použití tradiční rozvahové metody. V tomto případě společnost zruší odloženou daň dle CAS a vypočte novou odloženou daň dle IFRS. Při výpočtu se porovná daňová a účetní hodnota dle IFRS jednotlivých aktiv a pasiv společnosti.

Tuto situaci ilustruje následující příklad výpočtu. Situace odpovídá konci 3. období příkladu z předcházejících částí.

	Daňová hodnota	Účetní hodnota	Rozdíl	Odložená daň
Rozvaha				
Majetek	500 000	0	500 000	120 000
Oprávký	-166 667	0	-166 667	-40 000
Úvěr	0	363 493	-363 493	-87 238
Celková odložená daň				-7 238

Daňové hodnoty odpovídají hodnotám pro výpočet odložené daně dle CAS. Účetní hodnoty odpovídají zůstatkům dle IFRS. Rozdíl těchto hodnot představuje dočasný rozdíl, který je vynásoben sazbou daně. Součtem z jednotlivých rozdílů získáme celkový zůstatek odložené daně ke konci 3. období.

Dopad odložené daně do výsledovky společnost získá jako rozdíl zůstatků ke konci jednotlivých období.

Jako nejčastější rozdíl v praxi oproti uvedenému příkladu bude účtování o první mimořádné splátce nebo záloze. Tato položka bude uvedena jako daňová hodnota (protože je účtována dle CAS) záporně, naopak zůstatek účetní hodnoty bude nulový (protože o této položce dle IFRS není účtováno, respektive je už zohledněna v zůstatku přijatého úvěru).

Výše uvedená metoda je zejména vhodná v případě, že společnost primárně účtuje dle IFRS a daňový základ je stanoven na základě hospodářského výsledku dle CAS.

Varianty zachycení leasingu a odložená daň

Zachycení finančního leasingu dle CAS často neodpovídá potřebám leasingových společností, zejména pro nesoulad nákladových a výnosových úroků. Z tohoto důvodu mnoho společností situaci řeší použitím progresivních odpisů (odpis postupně narůstá, dochází tak ke kompenzaci nesouladu úrokového nákladu a výnosu u leasingu). Při použití této metody je pravděpodobné, že výsledek dle CAS a IFRS bude obdobný. I v tomto případě lze použít výpočet odložené daně dle předcházející části. Je však možné, že výsledek bude v obou zachycení shodný a nebude třeba o odložené dani účtovat.

Závěr

V případě, že společnost poskytuje a vykazuje finanční leasing dle IFRS, konkrétně IAS 17, ale její splatná daň je vypočtena na základě hospodářského výsledku dle CAS, je nutné tento rozdíl zohlednit v odložené dani. Při lineárním odpisu předmětu leasingu bude mít úprava dle IFRS za následek zvýšení vlastního kapitálu společnosti, protože v počáteční fázi leasingu bude leasingový výnos dle IFRS vyšší. Z tohoto důvodu bude společnost účtovat o odloženém daňovém závazku.

Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že většina leasingových společností má již zkušenosti s přípravou úpravy dle IAS 17, ale odložená daň z této úpravy není vždy plně pochopena a správně spočtena.

Z výše uvedeného je zřejmé, že problematika IAS 17 a odložené daně je komplikovaná. Úprava je závislá na řadě faktorů a parametrů leasingových smluv, společnost by proto vždy po provedení úprav měla provést logickou kontrolu konečného dopadu.

Leasing po reformě – novela zákona o daních z příjmů

Článek vyšel v časopise Auditor
Autor článku: Jana Vlčková

Reforma veřejných financí byla vládou České republiky připravena ve formě zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, který je účinný od 1. ledna 2008. Součástí reformy je i novela zákona o daních z příjmů. V tomto článku se pokusím shrnout změny, které přináší novelizovaný zákon o daních z příjmů a které mohou významným způsobem ovlivnit oblast leasingu, a to jak u jeho poskytovatele, tak u příjemce. Z těchto změn je určité důležité zmínit pokles daňových sazeb, úpravu řady stávajících pravidel pro uznatelnost některých nákladů, respektive zavedení nových pravidel, které přímo ovlivní způsob výpočtu daňové povinnosti pronajímatelů a nájemců.

Daňové sazby

Jak již bylo zmíněno, na základě novely zákona o daních z příjmů dochází k poklesu daňových sazeb, a to jak v případě sazby daně z příjmů právnických osob, tak daně z příjmů fyzických osob i srážkové daně. Pokles daňových sazeb je postupný, rozložený do několika zdaňovacích období.

Sazba daně z příjmů právnických osob se postupně sníží z 24 % platných pro zdaňovací období 2007 na 21 % pro zdaňovací období 2008, 20 % pro zdaňovací období 2009, až na 19 % pro zdaňovací období 2010 a následující. V případě daně z příjmů fyzických osob je stanovena jednotná sazba daně místo současných několika sazeb použitých v závislosti na výši příjmu.

Pro zdaňovací období 2008 je stanovena jednotná sazba daně ve výši 15 % a tato sazba je snížena pro následující zdaňovací období na 12,5 %. Stejným způsobem je upravena i sazba srážkové daně (tj. ve výši 15 % pro zdaňovací období 2008 a 12,5 % pro zdaňovací období 2009 a následující). V případě leasingu je ještě zapotřebí zmínit zvýšení srážkové daně u přeshraničního finančního leasingu z 1 % na 5 %.

Náklady na financování

Jednou z nejvýznamnějších změn, kterou přináší novela zákona o daních z příjmů, je zpřísnění pravidel pro daňovou uznatelnost úrokových nákladů pro právnické osoby.

Doposud se tato pravidla vztahovala pouze na úroky z finančních prostředků poskytnutých v rámci skupiny majetkově (nebo personálně) propojených společností ve výši poměru mezi celkovou částkou úvěrů a půjček přijatých od spojených osob a vlastním kapitálem 6:1 pro banky a pojišťovny a 4:1 pro ostatní poplatníky. V případě, že částka úvěrů a půjček překročila uvedený poměr, byly úroky z této části úvěrů považovány za daňově neuznatelné.

Na smlouvy o úvěrech a půjčkách uzavřených po 1. lednu 2008 se budou uplatňovat nová přísnější pravidla. Novelou zákona o daních z příjmů dochází nejen ke snížení výše uvedeného limitu pro poskytnutí finančních prostředků mezi spojenými subjekty na 3:1 pro banky a pojišťovny a na 2:1 pro ostatní poplatníky, ale i k zavedení dalších limitů a omezujících pravidel. Za úvěry a půjčky poskytnuté spojenými osobami je nově zapotřebí považovat i úvěry poskytnuté třetími stranami, kdy osoba spojená s dlužníkem daný úvěr nebo půjčku zajišťuje (tj. poskytuje ručení).

Nově budou podléhat testu pro daňovou uznatelnost úroky z úvěrů a půjček od nespojených osob. V tomto případě byl stanoven poměr mezi částkou úvěrů a půjček a vlastním kapitálem ve výši 6:1 pro rok 2008 a následně 4:1 pro rok 2009 a následující. Dále je stanovena maximální výše úroků, které poplatníci mohou odečíst v jednom zdaňovacím období od základu daně, ve výši průměrné úrokové sazby se splatností 12 měsíců zvýšené o čtyři procentní body. Rovněž není možné odečíst od základu daně úroky z podřízených dluhů a z úvěrů a půjček, kde je úrok odvozován od výsledku hospodaření daného poplatníka.

Zde je však nutné uvést, že nová pravidla se nebudou vztahovat jen na úroky, ale na novou kategorii – finanční náklady, které novelizovaný zákon o daních z příjmů definuje jako úroky a související výdaje na financování, jako jsou například poplatky za zpracování úvěru, poplatky za záruky apod. Nová pravidla pro daňovou uznatelnost finančních nákladů na úvěry a půjčky se nebudou vztahovat na finanční náklady, které ve zdaňovacím období nepřevyšují 1 milion Kč.

Na tomto místě je vhodné poznamenat, že nová pravidla týkající se daňové uznatelnosti nákladů na financování ovlivní jak poskytovatele leasingu, tak leasingové nájemce. Na straně poskytovatele leasingu může dojít k poměrně podstatnému ovlivnění způsobu, jakým tento subjekt bude financovat pořízení majetku, který následně pronajme. Ze změn, které novela zákona o daních z příjmů přináší, se bude nejspíš jednat o zavedení limitu pro daňovou uznatelnost finančních nákladů na úvěry a půjčky poskytnuté nespojenými osobami a zejména pak o podřazení úvěrů a půjček od nespojených osob, které osoba spojená zajišťuje, do kategorie úvěrů poskytnutých spojenými osobami, kdy je zapotřebí použít přísnější limity pro poměr úvěrů a půjček a vlastního kapitálu.

Rovněž na straně příjemce leasingu mohou nová pravidla pro daňovou uznatelnost nákladů na financování hrát významnou roli při rozhodování o způsobu pořízení majetku, tj. zda využije některý z produktů, které zpravidla poskytovatelé leasingu nabízejí (tj. finanční nebo operativní leasing, příp. spotřebitelský úvěr), nebo zda využije vlastní zdroje či úvěr od banky. Na tomto místě je zapotřebí poznamenat, že jak úvěr poskytnutý bankou, tak spotřebitelský úvěr poskytnutý leasingovou společností budou vstupovat do testu pro daňovou uznatelnost nákladů na financování.

Pořízení majetku

Další významnou změnou z hlediska poskytovatelů i příjemců leasingu je zavedení nových pravidel pro daňovou uznatelnost nákladů na pořízení majetku formou finančního leasingu a dále změna pravidel pro odepisování osobních automobilů.

Dle textu důvodové zprávy k novele zákona o daních z příjmů rovněž nájemné u finančního leasingu v sobě zahrnuje finanční náklady (úroky) a proto je zapotřebí do určité míry omezit daňovou uznatelnost těchto skrytých úroků. Z tohoto důvodu není možné v případě nájemného u finančního leasingu odečíst od základu daně částku odpovídající 1 % úhrnu nájemného za dané zdaňovací období (s výjimkou nákladů, které v úhrnu za zdaňovací období nepřekročí 1 milion Kč). Nové pravidlo se uplatní na smlouvy o finančním leasingu uzavřené od 1. ledna 2008.

V případě finančního leasingu však výše uvedená změna není jediná.

Podstatně významnější je prodloužení požadované minimální doby trvání finančního leasingu. Na základě pravidel platných do konce roku 2007 je nájemné u finančního leasingu daňově uznatelné za podmínky, že doba nájmu je delší než 20 % doby odepisování příslušného majetku, jak ji stanoví zákon o daních z příjmů, minimálně však tři roky.

U nemovitostí byla stanovena požadovaná doba trvání finančního leasingu nejméně osm let.

Podle novely zákona o daních z příjmů bude možné považovat nájemné u finančního leasingu za daňově uznatelný náklad pouze za podmínky, že doba nájmu bude trvat nejméně minimální dobu odepisování stanovenou zákonem o daních z příjmů. To znamená, že například u majetku zařazeného do druhé odpisové skupiny (jako jsou osobní automobily) je doba nájmu prodloužena na pět let. U finančního leasingu nemovitostí dochází k prodloužení požadované doby nájmu z osmi na třicet let.

V souvislosti s výše uvedenou změnou je vhodné rovněž zmínit nová pravidla pro odepisování osobních automobilů. Za pozitivní je možné považovat zrušení maximální povolené částky pořizovací ceny osobních automobilů 1,5 milionu Kč, ze které byli poplatníci oprávněni uplatnit daňové odpisy v případě, že celková pořizovací cena automobilu přesáhla tento limit. Osobní automobily zaevidované do majetku od 1. ledna 2008 je možné odepisovat bez ohledu na výši jejich pořizovací ceny. Tato pozitivní změna je však do jisté míry eliminována skutečností, že osobní automobily bylo nutné od 1. ledna 2008 přeřadit do 2. odpisové skupiny a odepisovat po dobu pěti let. V kontextu s výše uvedeným prodloužením minimální doby trvání finančního leasingu tak dochází k významnému prodloužení doby, za kterou poplatník uplatní výdaje spojené s pořízením osobního automobilu do daňových nákladů.

Pro poskytovatele leasingu přináší novelizovaný zákon o daních z příjmů ještě další, poměrně významnou změnu – zrušení možnosti uplatnit v případě majetku, který je předmětem finančního leasingu, časové odpisy.

Zjednodušeně řečeno byl poskytovatel finančního leasingu na základě nyní již zrušeného ustanovení oprávněn uplatnit do daňových nákladů hodnotu pronajatého majetku rovnoměrně po dobu trvání smlouvy o finančním leasingu. Například osobní automobil, který byl předmětem smlouvy o finančním leasingu s dobou trvání 36 měsíců, bylo možné rovnoměrně odepsat do daňových nákladů po tuto dobu nájmu. U majetku, který je pronajat na základě smlouvy o finančním leasingu uzavřené od 1. ledna 2008, bude možné pro daňové účely uplatnit pouze lineární nebo zrychlené odpisy. Tato skutečnost bude mít v řadě poskytovatelů leasingu nejen vliv na nutnost změny metody odepisování, ale i na výpočet odložené daně. V případě, že bude pronajatý majetek odepisován pro účetní účely rovnoměrně po dobu leasingu, dojde ke vzniku rozdílu mezi výší uplatněných účetních a daňových odpisů v daném období. Tento rozdíl bude zapotřebí zohlednit ve výpočtu odloženého daňového závazku nebo pohledávky.

Daňové ošetření pohledávek za dlužníky v konkurzu

Článek vyšel v časopise *Auditor*
Autor článku: *Jana Antošová*

Pohledávka za dlužníkem v konkurzním řízení představuje pohledávku, jejíž dobytost je pochybná. V souladu s českými účetními předpisy proto účetní jednotka zohledňuje snížení hodnoty aktiva ve formě takové pohledávky prostřednictvím opravné položky nebo odpisu, a to v závislosti na tom, zda se jedná o snížení hodnoty pohledávky dočasné nebo trvalé. Z pohledu daně z příjmů je pak žádoucí, aby tvorba opravné položky resp. odpis pohledávky představovaly daňově uznatelný náklad.

Cílem článku je proto čtenáře seznámit s podmínkami, které daňové předpisy stanoví pro daňovou uznatelnost opravných položek a odpisů pohledávek za dlužníky v konkurzním řízení, a upozornit na různá úskalí, na která by při jejich tvorbě účetní jednotky mohly narazit.

Od 1. 1. 2008 je zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, zrušen a nahrazen zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). V insolvenčním zákoně je pak konkurz upraven jako jeden z možných způsobů řešení úpadku. Insolvenční zákon také stanoví, že na konkurzní řízení zahájená před účinností tohoto zákona se budou i nadále vztahovat ustanovení zrušeného zákona o konkurzu a vyrovnání.

I když v souvislosti s touto změnou nedošlo k žádné úpravě dosavadních daňových předpisů v oblasti opravných položek a odpisů pohledávek, lze ustanovení daňových předpisů týkající se pohledávek za dlužníky v konkurzu aplikovat také na pohledávky přihlášené do konkurzu podle insolvenčního zákona, protože institut konkurzního řízení je i nadále zachován.

Nyní již přejdeme ke konkrétním ustanovením upravujícím tvorbu daňových opravných položek k pohledávkám za dlužníky v konkurzním řízení. V další části článku se pak budeme věnovat podmínkám odpisování těchto pohledávek na vrub daňově uznatelných nákladů.

Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkurzním řízení

Podmínky tvorby daňově uznatelných opravných položek k pohledávkám jsou upraveny zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů v platném znění (zákon o rezervách).

Před započítáním tvorby daňových opravných položek je třeba nejprve ověřit, že pohledávka, ke které se má opravná položka vztahovat, splňuje několik důležitých předpokladů.

Předně se musí jednat o pohledávku, která byla při svém vzniku účtována proti výnosům, které podléhají zdanění daní z příjmů. Není tedy možné tvořit daňově uznatelnou opravnou položku k pohledávkám vzniklým např. z titulu jistiny úvěru nebo půjčky, z titulu poskytnuté zálohy a podobně.

Z uvedeného dále vyplývá, že tato podmínka je splněna i u pohledávky nabyté postoupením, o které do výnosů v souladu s účetními předpisy účtovala účetní jednotka, u které pohledávka vznikla. Naopak, tato podmínka není splněna, pokud byla pohledávka nabyta postoupením od osoby, která není účetní jednotkou.

Pro pohledávky nabyté postoupením dále platí, že daňové opravné položky je možné tvořit pouze za předpokladu, že byla uhrazena jejich pořizovací cena.

Daňové opravné položky dále není výslovně možné tvořit k pohledávkám vzniklým z titulu smluvních sankcí. Protože výnos ze smluvní sankce je zdaněn až v okamžiku, kdy je smluvní sankce uhrazena (případně zanikne jiným způsobem nebo je postoupena), není ani tvorba opravné položky k pohledávce ze smluvní sankce považována za daňově uznatelný náklad.

Daňové opravné položky je možné tvořit pouze k pohledávkám, jejichž splatnost nastala po 31. 12. 1994.

Současně je nutné ověřit, že daná pohledávka není promlčena. Avšak v případě pohledávek přihlášených do konkurzního řízení je nepravděpodobné, že promlčení nastalo. Promlčená pohledávka by totiž správcem konkurzní podstaty do konkurzu nebyla připuštěna.

Dále je třeba zmínit, že daňové opravné položky představují podmnožinu opravných položek účetních. Jinými slovy, aby tvorba opravné položky mohla být uplatněna jako daňový náklad, musí být zaúčtována. Pokud tedy daňový subjekt po uzavření účetních knih zjistí, že mu podle zákona o rezervách vznikl nárok na tvorbu daňové opravné položky, avšak tuto opravnou položku nezaúčtoval, nelze ji zohlednit mimoúčetně jako položku snižující základ daně v rámci daňového přiznání, jak to daňové předpisy umožňují pro jiné typy daňových nákladů.

V praxi může často nastat situace, kdy účetní opravné položky již byly vytvořeny a zaúčtovány v předchozích obdobích, protože pohledávka vykazovala snížení hodnoty již delší dobu, avšak nárok na tvorbu daňové opravné položky vznikl až v období pozdějším. V takovém případě je možné postupovat způsobem, že v minulosti vytvořené opravné položky jsou rozpuštěny a na vrub daňových nákladů jsou současně zaúčtovány opravné položky podle zákona o rezervách. Tato operace samozřejmě nemá dopad do výše hospodářského výsledku, umožní však snížení daňového základu, protože o výnosy z rozpuštění opravných položek, které v minulosti nebyly vytvořeny na vrub daňově uznatelných nákladů, může být daňový základ snížen.

Tento postup může být problematický z pohledu účetních jednotek, které vykazují v rámci výkazu zisku a ztráty na samostatném řádku tvorbu a použití opravných položek a na jiném řádku rozpuštění opravných položek (např. banky), protože vede ke zkreslení hodnoty těchto položek.

Avšak z pohledu účetních jednotek účtujících podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., k provedení zákona o účetnictví pro podnikatele účtující v podvojném účetnictví, je tento postup bezproblémový, protože jsou vykazovány pouze změny stavu opravných položek, nikoliv jejich přírůstky a úbytky.

Nyní již přejdeme k algoritmu výpočtu výše daňové opravné položky k pohledávkám za dlužníky v konkurzním řízení, který je upraven v § 8 zákona o rezervách. Toto ustanovení umožňuje vytvořit v roce přihlášení pohledávky do konkurzu opravnou položku až do výše 100 procent rozvahové hodnoty pohledávky za předpokladu, že pohledávka byla do konkurzního řízení přihlášena ve lhůtě stanovené usnesením soudu o prohlášení konkurzu.

Pokud tedy byla pohledávka do konkurzu přihlášena až po této lhůtě, není možné podle ustanovení § 8 zákona o rezervách postupovat.

V této souvislosti je důležité podotknout, že přihlášení pohledávky po lhůtě stanovené usnesením soudu o prohlášení konkurzu je možné pouze v případě konkurzních řízení vedených dle zákona o konkurzu a vyrovnání platného do konce roku 2007. Podle insolvenčního zákona je možné pohledávku přihlásit pouze před uplynutím lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku, a proto případné problémy s aplikací tohoto omezení odpadají.

Není však pravda, že daňové opravné položky již nelze vytvořit následně v situaci, kdy opravná položka nebyla z jakéhokoliv důvodu vytvořena na vrub daňových nákladů v roce přihlášení pohledávky do konkurzu, případně kdy došlo k přihlášení pohledávky do konkurzu až po uplynutí lhůty stanovené usnesením soudu o prohlášení konkurzu.

Namísto ustanovení § 8 zákona o rezervách, které upravuje tvorbu opravných položek k pohledávkám za dlužníky v konkurzním a vyrovnacím řízení, je totiž možné aplikovat ustanovení § 8a, které se vztahuje obecně na všechny nepromlčené pohledávky splatné po 31. 12. 1994. Avšak na rozdíl od tvorby opravných položek dle § 8 zákona o rezervách, ustanovení § 8a nelze aplikovat na pohledávky vzniklé mezi spojenými osobami.

Konkurzní řízení je druhem soudního řízení. U pohledávek, ohledně kterých je vedeno soudní řízení, zákon o rezervách na základě ustanovení § 8a umožňuje tvořit daňové opravné položky, jejichž výše se odvíjí od délky doby, která uplynula ode dne splatnosti pohledávky. Tímto způsobem je tedy možné postupovat v případě pohledávek přihlášených do konkurzu, kdy nejsou splněny všechny podmínky uvedené v § 8 zákona o rezervách. Algoritmus výpočtu daňových opravných položek je pak následující:

Pokud od splatnosti pohledávky uplynulo více než

- 6 měsíců, lze daňovou opravnou položku tvořit až do výše 20% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.
- 12 měsíců, lze daňovou opravnou položku tvořit až do výše 33% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.
- 18 měsíců, lze daňovou opravnou položku tvořit až do výše 50% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.
- 24 měsíců, lze daňovou opravnou položku tvořit až do výše 66% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.
- 30 měsíců, lze daňovou opravnou položku tvořit až do výše 80% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.
- 36 měsíců, lze daňovou opravnou položku tvořit až do výše 100% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky.

Je-li daňová opravná položka správně vytvořena dle zákona o rezervách, péče o pohledávku tím z daňového pohledu nekončí. I nadále je nutné sledovat vývoj konkurzního řízení a v případě, že nastane některá z dále uvedených okolností, je nutné opravnou položku rozpustit.

K rozpuštění opravné položky vytvořené dle § 8 musí dojít, pokud byla pohledávka v rámci konkurzního resp. insolvenčního řízení účinně popřena. Pokud v souvislosti s popřením pohledávky dochází současně k odpisu pohledávky, může být daňová uznatelnost odpisu takové pohledávky problematická.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v platném znění (zákon o daních z příjmů) sice obecně umožňuje odpis pohledávky na vrub daňově uznatelných nákladů až do výše kryté použitím daňové opravné položky, avšak v případě popření pohledávky v rámci konkurzního řízení vzniká otázka, zda daná pohledávka skutečně existuje, a tudíž zda se skutečně jedná o odpis pohledávky, nebo spíše o opravu možné chyby. Je proto nutné vždy zvážit okolnosti daného případu, pokud k popření pohledávky dojde.

Opravné položky vytvořené k pohledávkám za dlužníky v konkurzním řízení dle § 8 zákona o rezervách je nutné rozpustit také v návaznosti na výsledky konkurzního řízení. Okamžikem, ve kterém by měla být opravná položka rozpuštěna, je zejména den nabytí právní moci rozvahového usnesení a den nabytí právní moci rozhodnutí o ukončení konkurzu pro nedostatek majetku. Výše odpisu pak bude odpovídat části pohledávky, která po ukončení konkurzu zůstane nezaplacená. Dojde-li k ukončení konkurzu, zákon o daních z příjmů při splnění zde definovaných podmínek současně umožňuje daňový odpis pohledávky. Daňová úprava odpisu pohledávek za dlužníky v konkurzním řízení je analyzována v další části článku.

Odpis pohledávek za dlužníky v konkurzním řízení

Tento článek se nezabývá pravidly pro daňový odpis pohledávek, jejichž splatnost nastala do konce roku 1994. Pro tento tzv. starý blok pohledávek existují v zákoně o daních z příjmů speciální pravidla pro odepisování, která však s ohledem na stáří pohledávek, ke kterým se vztahují, v současné době většinou nejsou aktuální.

Podmínky pro daňovou uznatelnost odpisů ostatních pohledávek jsou vymezeny ustanovením § 24 odst. 2 písm. y) zákona o daních z příjmů.

Při posuzování daňové uznatelnosti odpisů pohledávek je dále třeba vzít v úvahu také okamžik vzniku odepisované pohledávky. Pokud pohledávka vznikla do 31. 12. 2003, vztahují se na její odpis podmínky vymezené zákonem o daních z příjmů ve znění platném do stejného data. Na pohledávky vzniklé od 1. 1. 2004 se pak vztahuje ustanovení § 25 odst. 2 písm. y) zákona o daních z příjmů v aktuálním znění, které je v porovnání se zněním původním v mnoha ohledech přísnější.

V další části článku se zabýváme pravidly pro odpis pohledávek platnými od 1. 1. 2004.

Obecně je možné konstatovat, že odpis pohledávky představuje vždy daňový náklad do výše kryté použitím opravné položky vytvořené podle zákona o rezervách. Výhodou opravných položek tvořených dle zákona o rezervách je pak skutečnost, že jejich prostřednictvím je možné snížení hodnoty pohledávky promítnout do daňového základu dříve než prostřednictvím odpisu pohledávky dle zákona o daních z příjmů.

Daňová pravidla pro odpis pohledávek mohou v některých případech umožnit daňově účinně umořit pohledávku, ke které daňové opravné položky nebyly z různých důvodů, např. z důvodu opomenutí nebo nedostatečných podkladů, vytvořeny. Avšak prostor pro daňovou optimalizaci byl v tomto směru do značné míry omezen tím, že od 1. 1. 2004 zákon o daních z příjmů povoluje daňový odpis pouze takové pohledávky, ke které lze uplatňovat daňové opravné položky dle zákona o rezervách.

A za jakých okolností je tedy možné pohledávku odepsat na vrub daňových nákladů?

Daňový odpis pohledávky, která splňuje výše uvedené předpoklady, je možný v případě, kdy soud zamítl návrh na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku.

Daňový odpis pohledávky je dále možný v případě, kdy soud zrušil konkurz pro nedostatek majetku, avšak pouze za podmínky, že pohledávka byla do konkurzu přihlášena a nebyla správcem konkurzní podstaty popřena.

Daňový odpis pohledávky je také možný v návaznosti na výsledek konkurzního řízení. Po nabytí právní moci rozvrhového usnesení je možné na vrub daňových nákladů odepsat částku pohledávky, která nebude moci být z konkurzní podstaty uhrazena.

V případě, že dlužník je v konkurzním řízení, avšak pohledávka nebyla do konkurzu z jakéhokoliv důvodu přihlášena, existuje ještě poslední možnost, jak daňově účinně pohledávku amortizovat. Pohledávku je možné do daňových nákladů odepsat v okamžiku zániku dlužníka – právnické osoby. Je však nutné zdůraznit, že doba čekání na zánik dlužníka může být velice dlouhá.

V závěru ještě upozorníme na některé výhody, které je možné využít při odpisu pohledávek, které vznikly do 31. 12. 2004. Případy, kdy může být pohledávka za dlužníkem v konkurzním řízení odepsána na vrub daňových nákladů dle těchto pravidel, jsou obdobné, jak je uvedeno výše, avšak pro odpis se dle pravidel platných do 31. 12. 2004 navíc kvalifikuje také pohledávka, která neprošla výnosy nebo která nesplňuje jiné podmínky pro tvorbu daňových opravných položek.

Jana Vlčková
Manager

Jana Antořová
Manager

Leasing po reformě - novela zákona o DPH

Článek vyšel v časopise *Auditor*
Autor článku: *Jana Štovičková*

Pro doplnění daňových aktualit z oblasti leasingu přinášíme ještě přehled novinek a připravovaných změn v zákoně o DPH. Nejprve shrneme změny zákona o dani z přidané hodnoty účinné od 1. ledna 2008, tedy v současné době již platné, a pak se podíváme na další připravovanou novelu zákona o DPH, tzv. novelu technickou.

Změny v zákoně o DPH od roku 2008

V balíčku reformy veřejných financí – přesněji zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů účinného od 1. ledna 2008 – došlo k několika změnám také v zákoně o DPH. Změnou pro leasingové společnosti nejvýznamnější bylo pravděpodobně zvýšení snížené sazby daně z 5 % na 9 %. S ohledem na to, že k tomuto ustanovení nebyla schválena přechodná ustanovení a zároveň zůstala v platnosti přechodná ustanovení z května 2004, došlo v praktické aplikaci k dalšímu rozdělování smluv podle data jejich uzavření a předání předmětu leasingu. Pro doplnění uvádíme, že snížená sazba daně se v současné době uplatní jen na velice omezený výčet předmětů leasingu.

Zajímavým nástrojem může být také závazné posouzení, které známe ze zákona o daních z příjmů a nově je zavedeno také pro DPH. Plátce daně může požádat ministerstvo financí o závazné posouzení sazby daně, které daně zdanitelné plnění podléhá. Pro leasingové společnosti může být tento nástroj přínosem, v případě sjednávání podmínek leasingu například pro nemocnice či zdravotnické organizace, kdy předmět leasingu může podléhat snížené sazbě daně.

Další novinkou je zavedení tzv. skupinové registrace, kdy několik ekonomicky či jinak propojených osob může vytvořit skupinu, která má postavení plátce daně. Plnění mezi členy skupiny pak DPH nepodléhají a též nárok na odpočet daně je posuzován s ohledem na plnění skupiny jako celku. Jelikož jsou leasingové společnosti zpravidla členy velkých finančních korporací a v porovnání s ostatními členy mají zpravidla vysoký podíl poskytovaných zdanitelných plnění, může být zajímavé posoudit a propočítat případné výhody a nevýhody plynoucí z jejich možného zapojení do skupinové registrace.

Technická novela

V současné době prochází legislativním procesem další novela zákona o DPH, tzv. technická novela. Její účinnost je plánována od 1. ledna 2009 a její znění je doposud předmětem úprav a změn. Jelikož přináší poměrně zásadní změny pro produkty leasingových společností, je již několik měsíců předmětem žhavých diskusí. Jedná se zejména o dvě zásadní změny – nové pojetí finančního leasingu a upřesnění podmínek pro přeúčtování či tzv. přefakturaci.

V současné době je finanční leasing v českém zákoně považován za dodání zboží, nicméně se specifickou úpravou dne uskutečnění zdanitelného plnění ve formě tzv. dílčích plnění stanovených ve splátkovém kalendáři. Dílčí plnění jsou obvykle využívána pro poskytování služeb. Ministerstvo financí navrhuje novou úpravu finančního leasingu, která sjednotí výše uvedený přístup a ve všech pohledech bude finanční leasing považovat za dodání zboží. Obecně bude finanční leasing vymezen jako převod práva užití na nájemce s povinností odkupu zboží nájemcem. K uskutečnění zdanitelného plnění a povinnosti odvést daň dojde u takových plnění obecně již ke dni předání předmětu leasingu a nebude tedy možné využít dílčích plnění. V ostatních případech bude převod práva užití na nájemce s oprávněním odkupu najatého zboží (a nikoli povinností odkupu) považován za poskytnutí služby.

Současný návrh obsahuje i přechodná ustanovení, která by umožnila aplikaci nového postupu až na smlouvy uzavřené ode dne účinnosti technické novely. Přesto se domníváme, že se jedná o změnu zásadní, která může významně ovlivnit produktové portfolio leasingových společností.

Ještě se zmíníme o zpřesnění ustanovení zákona o DPH k přeúčtování. Již současný zákon vymezuje podmínky, za kterých je přeúčtování vyjmuté z předmětu daně. Technická novela pak přesouvá uvedená ustanovení pod vymezení základu daně a navíc upřesňuje podmínky, za kterých lze přeúčtované částky vyloučit ze základu daně. Ačkoli se tato změna může na první pohled jevit jako zanedbatelná, doporučujeme, aby ji leasingové společnosti podrobně prostudovaly a zvážily její možné dopady.

Po prostudování nejdůležitějších změn technické novely a zvážení jejich dopadů je nutné dále sledovat průběh legislativního procesu a případné změny v diskutovaném znění.

Naše kontakty

Zuzana Letková

E-mail: zletkova@deloitteCE.com

David Batal

E-mail: dbatal@deloitteCE.com

Jana Antošová

E-mail: jantosova@deloitteCE.com

Jana Štovíčková

E-mail: jstovickova@deloitteCE.com

Jana Vlčková

E-mail: jvlckova@deloitteCE.com

Více informací naleznete na našich internetových stránkách www.deloitte.cz.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem má Deloitte světové možnosti i hlubokou znalost místního prostředí, a může tak pomáhat svým klientům k úspěchu na všech místech jejich působnosti. 165 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala etalonem nejvyšší kvality.

Odborníky společnosti Deloitte spojuje firemní kultura, založená na spolupráci, která podporuje bezúhonnost, tvorbu významné hodnoty pro trh a klienty, vzájemnou oddanost a sílu vyplývající z kulturní rozdílnosti. Pracovníci společnosti Deloitte se neustále vzdělávají, získávají podnětné zkušenosti a obohacující příležitosti pro rozvoj kariéry, průběžně posilují firemní odpovědnost, budují důvěru veřejnosti a pozitivně ovlivňují okolní prostředí.

Deloitte označuje jednu či více společností švýcarského sdružení („Verein“) Deloitte Touche Tohmatsu a jeho členských firem. Každá z těchto firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Podrobný popis právní struktury sdružení Deloitte Touche Tohmatsu a jeho členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.